

Coneix San Andrés! ¡Conoce Sant Andreu!

Antecedents

Des del gener de 1999, arran de la visita a Sant Andreu de la Barca del president de l'Assemblea del Poder Popular d'Holguín, Ramon Díaz Alcántara, les relacions entre la nostra ciutat i Holguín–San Andrés s'han anat enfortint i intensificant. Fruit de la voluntat institucional de crear vincles de coneixement mutu i solidaritat entre ambdues poblacions que poguessin desembocar en un agermanament i la voluntat de sectors de la societat civil de la nostra ciutat per tirar endavant aquestes intencions, Sant Andreu de la Barca i Holguín–San Andrés han col·laborat en diferents projectes com ara:

- Rehabilitació de l'Institut Politècnic Luis de Feria Garayalde de la ciutat d'Holguín, amb un pressupost total de 4.000.000 de pessetes per part de l'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca (febrer de 2000).
- Exposicions d'arts plàstiques (Joves Artistes d'Holguín, Raíces) al Centre Cultural Aigüestoses de Sant Andreu de la Barca (novembre de 1999).
- Contractació, programació i coordinació tècnica de la gira estatal de la Companyia Holguinera de Dansa Contemporània Codanza (maig-juliol de 2001).
- Primera Brigada Solidària de Sant Andreu de la Barca a Holguín. Projecte de dinamització sociocultural, suport material i intercanvi de metodologies entre professionals d'Holguín i Sant Andreu (agost de 1999).
- Manteniment i adequació de l'Escola Alberto Sosa de San Andrés, amb un pressupost de 2.000.000 de pessetes, per part de l'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca (maig de 2001).
- Diferents campanyes de solidaritat del col·lectiu local SAB Solidari («Medicaments per a Cuba», «Un pont de llibres entre Sant Andreu» i «San Andrés, el teu paper és important»...).
- Campanya de solidaritat per part de l'Escola José Juan Ortiz, l'Ajuntament i COMAIN (enviament de 3 ambulàncies i material escolar).
- Adequació de l'Escola William Aguilera de San Andrés, amb un pressupost concedit, per part de l'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca (Mancomunitat de Municipis del Baix Llobregat).

Justificació

- Tots aquests projectes i activitats han apropat les realitats socials, polítiques i culturals d'Holguín–San Andrés i Sant Andreu de la Barca alhora que han facilitat el coneixement mutu entre ambdues societats, potenciant i fent viable un possible agermanament. Per a l'any 2002, l'objectiu tant de les institucions com dels col·lectius locals (entre ells, l'escola J. J. Ortiz) és continuar enfortint uns lligams i contactes entre ambdues poblacions que cristal·litzin en un agermanament institucional que potenciï i multipliqui els intercanvis entre les nostres poblacions.
- Aquesta és la proposta per al tercer projecte, «Coneix San Andrés! ¡Conoce Sant Andreu!». Com ja sabeu, el primer projecte (1999-2000) va ser fruit de la predisposició de l'escola J. J. Ortiz, de Sant Andreu de la Barca, de dotar de continguts tangibles la seva programació intercultural i es va canalitzar a través de la Primera Brigada Solidària de Sant Andreu a Holguín.
- El segon projecte (2000-2001) va néixer de l'anàlisi dels principals dèficits arran de l'experiència del primer projecte: manca de contacte directe amb els actors cubans i desconeixement mutu per part dels professors de les realitats que havien de transmetre als seus alumnes. Per tal de pal·liar en la mesura del possible aquests dèficits, l'eix principal del projecte 2000-2001 van ser les visites de professors catalans a Cuba i cubans a Sant Andreu amb l'elaboració de materials audiovisuals amb clara intenció pedagògica.
- El tercer projecte (2001-2002) va néixer fruit també de l'anàlisi crítica del que s'havia aconseguit mitjançant els anteriors projectes i del que era necessari per millorar, per tal de continuar aprofundint en el coneixement mutu entre escoles i pobles. El principal dèficit era el poc calat pedagògic en la realització dels audiovisuals per part dels alumnes de totes dues escoles. La idea va ser mantenir les línies genèriques característiques del projecte (intercanvi epistolar, visites, elaboració d'audiovisuals), però donant un major protagonisme als alumnes en l'elaboració d'aquestes. La idea va ser primar la implicació i la sensibilització dels alumnes en l'elaboració dels materials i així fer que tota l'escola, pares, alumnes i professors sentissin el projecte com el que realment era: un projecte seu, fet amb ells i per a ells.
- El quart projecte (2002-2003) va significar el seguiment del coneixement mutu i en aquest cas del coneixement dels nostres pobles mitjançant un intercanvi d'experiències didàctiques i coneixements per tal que els alumnes de totes dues escoles coneguessin el poble on estan ubicats els companys i companyes de l'altra escola. Les línies genèriques característiques del projecte van seguir (intercanvi epistolar, visites, elaboració audiovisual), però durant aquest quart projecte, i utilitzant els materials que s'havien fet, vam poder conèixer i apropar-nos al poble amb el qual estem realitzant un agermanament. També creiem que és necessari poder conèixer la cultura dels nostres pobles per entendre la manera de ser i de viure de cada poble.
- El cinquè projecte (2003-2004) neix de l'interès de conèixer les persones que han donat el seu nom a les nostres escoles: José Juan Ortiz i William Aguilera. Persones que són importants per a nosaltres, però que també són importants dins els pobles on van viure, van créixer i van deixar la seva empremta. Mitjançant l'estudi d'aquestes persones, volem apropar el nostre

alumnat al seu poble, al fet de sentir-se part d'una comunitat (la família, l'escola, el poble) i al coneixement de les seves vides, que estan relacionades amb les nostres escoles.

- La voluntat institucional d'agermanament entre Holguín-San Andrés i Sant Andreu de la Barca quedaria en una mera declaració d'intencions i intercanvi econòmic en cas que les respectives societats civils no s'involucressin en aquest procés amb una voluntat clara de coneixement mutu i participació activa. I dins el procés de sensibilització inherent a aquests propòsits, des de l'Ajuntament de Sant Andreu de la Barca estimem bàsicament la participació de les escoles sota la premissa que, molt sovint, són els fills els qui han d'educar els pares.

Descripció genèrica

Nom del projecte	«Coneix San Andrés! ¡Conoce Sant Andreu!»
Objectius genèrics	Aprofundir en el coneixement mutu en l'àmbit personal, professional i social entre el professorat i els alumnes de l'Escola William Aguilera i el CEIP José Juan Ortiz.
Dates d'execució	Gener-desembre de 2004.
Llocs	San Andrés (Holguín, Cuba) i Sant Andreu de la Barca (Barcelona, Catalunya).
Actors principals	Escola William Aguilera (San Andrés, Holguín, Cuba) i CEIP José Juan Ortiz (Sant Andreu de la Barca, Barcelona).
Institucions coordinades	Ajuntament de Sant Andreu de la Barca, Diputació de Barcelona —Gabinet d'Integració Europea i Solidaritat— Assemblea del Poder Popular d'Holguín, Sectorial Provincial d'Ensenyança d'Holguín.
Pressupost total	15.988 €.
Responsables de coordinació	Susana Pascual (CEIP J. J. Ortiz), Ramon Ferrer (Ajuntament de Sant Andreu de la Barca), Margarita Pérez Bauta (Holguín).

L'objectiu principal del projecte «Coneix San Andrés! ¡Conoce Sant Andreu!» (2003-2004) és buscar i continuar potenciant el coneixement per part del professorat i alumnat d'ambdues escoles. La metodologia mantindrà els elements d'anteriors projectes que s'han demostrat útils per a aquest objectiu (intercanvis epistolars, audiovisuals, visites...) alhora que optimitzarà aquests recursos (audiovisuals més pedagògics que tècnics, major implicació de tots els actors educatius, millor planificació del treball de coneixement i dels intercanvis pedagògics).

3. Objectius

3.1 Objectius generals

- Possibilitar la interrelació i el coneixement mutu entre les nostres societats per tal de possibilitar un futur agermanament.
- Potenciar la coordinació entre els tècnics i professors d'ambdues institucions i escoles, per tal de fer possible la concepció i elaboració conjunta de pròxims projectes.
- Assentar les bases metodològiques de programacions interculturals a escoles de primària amb activitats ben tangibles i contextualitzades, per tal de facilitar l'adquisició de valors com ara la tolerància i la comprensió d'altres cultures per part dels alumnes, fugint d'actuacions típiques, tòpiques o massa abstractes.

3.2 Objectius específics

- Portar a terme el Programa d'interculturalitat del CEIP J. J. Ortiz, extrapolable en un futur pròxim a altres CEIP de Sant Andreu de la Barca interessats en aquesta experiència.
- Possibilitar el coneixement, per part dels alumnes de les escoles William Aguilera i J. J. Ortiz, de les realitats culturals, físiques i socials de les persones, escoles i ciutats amb què s'estan escrivint.
- Portar a terme la tasca de sensibilització i difusió del procés d'agermanament entre Holguín-San Andrés i Sant Andreu de la Barca que s'inicia el gener de 1999.
- Implicar els alumnes en l'elaboració dels audiovisuals que serviran de base per al coneixement mutu de pobles i escoles.
- Implicar tots els actors educatius en la concepció i desenvolupament d'aquest projecte.
- Possibilitar el coneixement i apropament de tots dos pobles.

4. Accions i metodologia

Acció	Intercanvi epistolar
Descripció	Enviament de dues cartes entre els alumnes d'ambdues escoles (realitat de tots dos pobles, entrevistes entres alumnes) i una carta entre professors (intercanvi i explicació sobre els diferents sistemes escolars).
Lloc	Escola William Aguilera i CEIP J. J. Ortiz.
Dates	Octubre de 2002-novembre de 2003.
Pressupost	1.500 €.

Acció	Elaboració dels materials pedagògics a Catalunya
Descripció	Elaboració de diferents dossiers pedagògics sobre la figura de José Juan Ortiz, sobre la realitat educativa de Sant Andreu de la Barca. Elaboració d'unitats de programació per part de cada un dels nivells educatius del CEIP José Juan Ortiz sobre parts i elements de la figura de José Juan Ortiz. Elaboració de nous reportatges audiovisuals sobre la figura de José Juan Ortiz i la seva relació amb el poble de Sant Andreu de la Barca per part de cada nivell educatiu del CEIP José Juan Ortiz.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz i Escola William Aguilera.
Dates	Novembre de 2003-novembre de 2004.
Pressupost	2.315 €.

Acció	Elaboració dels materials pedagògics a San Andrés
Descripció	Elaboració de diferents dossiers pedagògics sobre la figura de William Aguilera, sobre la realitat educativa de San Andrés. Elaboració d'unitats de programació per part de cada un dels nivells educatius de l'Escola William Aguilera sobre parts i elements de la figura de William Aguilera. Elaboració de nous reportatges audiovisuals sobre la figura de William Aguilera i la seva relació amb el poble de San Andrés per part de cada nivell educatiu de l'Escola William Aguilera.
Lloc	Escola William Aguilera i CEIP J. J. Ortiz.
Dates	Novembre de 2003-novembre de 2004.
Pressupost	2.743 €.

Acció	Intercanvi pedagògic
Descripció	Visita dels mestres del CEIP J. J. Ortiz a San Andrés per tal d'aprofundir el coneixement de l'Escola William Aguilera i el poble i col·laborar amb les que possibilitin el coneixement de l'escola i el poble per part dels alumnes del CEIP J. J. Ortiz.
Lloc	San Andrés (Holguín, Cuba).
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Pressupost	4.330 €.

Acció	Biblioteca
Descripció	Adquisició de llibres, dossiers, vídeos, diapositives sobre la cultura, la societat, la geografia, l'economia, la manera de ser, la vida en cada un dels nostres pobles i països. La biblioteca ha de servir tant per als mestres com per als alumnes i pares per tal de poder fer recerques sobre aspectes d'interès sobre els nostres amics.
Lloc	Escola William Aguilera i CEIP J. J. Ortiz.
Dates	Novembre de 2003-novembre de 2004.
Pressupost	1.800 €.

5. Activitats

5.1 Intercanvi epistolar

Activitat	Realització de cartes
Descripció	Realització de 2 cartes per part de l'alumnat del CEIP J. J. Ortiz i de l'Escola William Aguilera sobre el coneixement del poble a partir dels interessos i curiositats de l'alumnat.
Dates	Durant el curs escolar.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz i Escola William Aguilera.

Activitat	Realització de cartes
Descripció	Realització d'una carta per part dels mestres del CEIP J. J. Ortiz i de l'Escola William Aguilera per conèixer-nos i intercanviar aspectes educatius, pedagògics i curiositats sobre l'educació als nostres països.
Dates	Durant el curs escolar.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz i Escola William Aguilera.

5.2 «¡Conoce Sant Andreu!»

5.2.1 Activitats pedagògiques amb l'alumnat del CEIP J. J. Ortiz

- Realització d'un dossier pedagògic sobre la figura de José Juan Ortiz. Aquest dossier hauria de ser com un guió o dossier informatiu per a cada mestre o bé el treball que farà amb el seu grup classe.
- Realització d'una unitat de programació o treball, sigui d'investigació o tipus projecte, d'una part o un element de la figura de José Juan Ortiz per part de cada grup.
L'estudi d'una persona pot ser un treball molt complex i no ha de ser el treball d'un únic grup classe. Ha de ser un treball de tota l'escola, on cada tutora, amb el grup classe que té, ha d'escollir un aspecte a treballar.
- Realització d'un dossier pedagògic sobre l'educació a Catalunya i a Sant Andreu.
Aquesta acció busca aprofundir el coneixement mutu dels marcs legals i educatius de les nostres realitats per part dels professors d'ambdues escoles.
- Elaboració dels audiovisuals (fotografia, vídeo i diapositiva) per part dels alumnes, basats en el treball previ realitzat i amb l'assessorament de la comissió d'interculturalitat.

5.2.2 Difusió dels materials pedagògics amb els alumnes de l'Escola William Aguilera

Activitat	Exposició
Descripció	Conjunt de mapamundis per situar Sant Andreu de la Barca geogràficament i políticament.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	Escola William Aguilera.

Activitat	Exposició
Descripció	Mostra de treballs plàstics i activitats culturals fets pels alumnes del CEIP J. J. Ortiz per als alumnes de l'Escola William Aguilera.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	Escola William Aguilera.

Activitat	Exposició de fotografies
Descripció	Mostra de fotografies sobre la figura de José Juan Ortiz i la relació amb el poble de Sant Andreu de la Barca.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	Escola William Aguilera.

Activitat	Projecció de diapositives
Descripció	Reportatge fotogràfic en format diapositiva sobre la figura de José Juan Ortiz i la relació amb el poble de Sant Andreu de la Barca.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	Escola William Aguilera i Casa de Cultura de San Andrés.

Activitat	Projecció de vídeo
Descripció	Reportatge en format vídeo de Sant Andreu de la Barca.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	Escola William Aguilera.

5.3 «Coneix San Andrés!»

5.3.1 Activitats pedagògiques amb l'alumnat de l'Escola William Aguilera

- Realització d'un dossier pedagògic sobre la figura de William Aguilera. Aquest dossier hauria de ser com un guió o dossier informatiu per a cada mestre o bé el treball que farà amb el seu grup classe.
- Realització d'una unitat de programació o treball, sigui d'investigació o tipus projecte, d'una part o un element de la figura de William Aguilera per part de cada grup.
- L'estudi d'una persona pot ser un treball molt complex i no ha de ser el treball d'un únic grup classe. Ha de ser un treball de tota l'escola, on cada tutora, amb el grup classe que té, ha d'escollir un aspecte a treballar.
- Realització d'un dossier pedagògic sobre l'educació a Cuba i a San Andrés. Aquesta acció busca aprofundir el coneixement mutu dels marcs legals i educatius de les nostres realitats per part dels professors d'ambdues escoles.
- Elaboració dels audiovisuals (fotografia, vídeo i diapositiva) per part dels alumnes, basats en el treball previ realitzat i amb l'assessorament de l'equip directiu i el claustre de professors.

5.3.2 Difusió dels materials pedagògics amb alumnes del CEIP J. J. Ortiz

Activitat	Exposició
Descripció	Conjunt de mapamundis per situar San Andrés, Holguín i Cuba geogràficament i políticament.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz.

Activitat	Exposició
Descripció	Mostra de treballs plàstics i activitats culturals fets pels alumnes de l'Escola William Aguilera i pels alumnes del CEIP J. J. Ortiz.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz.

Activitat	Exposició de fotografies
Descripció	Mostra de fotografies sobre la figura de William Aguilera i la seva relació amb el poble de San Andrés.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz.

Activitat	Projecció de diapositives
Descripció	Reportatge fotogràfic en format diapositiva sobre la figura de William Aguilera i la seva relació amb el poble de San Andrés.
Dates	Octubre-novembre de 2004.
Lloc	CEIP J. J. Ortiz i Centre Cultural Aigüestoses.

Activitat	Projecció de vídeo
Descripció	Reportatge en format vídeo de San Andrés-Holguín amb especial atenció al món educatiu i a l'Escola William Aguilera.
Dates	Octubre-novembre de 2004.

5.4 Intercanvi pedagògic

Intercanvi de material pedagògic realitzat per part dels mestres de cadascuna de les escoles.

Aquesta activitat consistirà en un intercanvi entre els mestres de totes dues escoles per tal d'explicar-se i ensenyar-se mútuament la metodologia i materials realitzats per tal de poder-los utilitzar amb els nens de cada escola.

Serà un intercanvi pedagògic, ja que el que hem treballat amb els nostres alumnes ho mostrarem i ensenyarem als mestres cubans perquè ells ho puguin ensenyar als seus alumnes, i ells ens ho mostraran i explicaran a nosaltres per tal que nosaltres puguem treballar-ho amb el nostre alumnat.

5.5 Biblioteques

Aquesta acció consisteix en la creació de dues biblioteques: l'una a l'Escola William Aguilera i l'altra al CEIP José Juan Ortiz. En aquestes biblioteques hi haurà un recull de llibres de literatura infantil, contes, històries, llegendes, geografia de cadascun dels nostres pobles i països. Ha de ser una eina que ens ajudi a conèixer el lloc d'on són els nostres companys i companyes.